

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Invitare de abonament.

Peste o săptămână, adică cu 30 Iunie v. 1897 încetează abonamentul la „Foaia Poporului” pe jumătatea dintâiu a anului acesta. Onorații cetitori, cari au plătit abonamentul numai pe o jumătate de an, sînt rugați a-și reînnoi până la 30 Iunie c. v., ca să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

„Foaia Poporului” va fi și în viitor, ceea ce a fost în trecut, *luptătoare pentru câștigarea drepturilor naționale, apărătoare a drepturilor poporului român și o povăstuitoare sinceră a țeranului și oamenilor dela sate în afaceri de politică națională, economie, literatură etc.* Ea va eși ca și până acum, *ilustrată și prețur va fi același și adică:*

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 3 fl. (6 coroane)

Pe o jum. de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg 15 lei

Pe o jumătate de an 7 lei 50 bani.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela mijlocul anului (1 Iulie) pe un jumătate de an, sau pe un an. Onoraților cetitori, cari au fost abonați numai pe jumătate de an, le trimitem de odată cu foaia și *mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe coupon, așa că trimițătorul nu are decât să scrie numele sau și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.*

Abonentii noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteș, însemnând posta din urmă.

Deschizînd deci nou abonament la „Foaia Poporului” rugăm pe toți prietenii și spriginitorii noștri și ai cauzei naționale, să nu ne lipsească de prețiosul lor sprigin și să lătească foaia în cercul cunoștințelor lor. Noi ne vom strădui a le da, ca și în trecut, o foaie bună, folositoare și cu frumoase ilustrațiuni.

Administrațiunea

„Foi Poporului”.

Calea spre isbîndă.

Am zis în numărul din urmă, că zorile isbîndei, zorile triumfării cauzei noastre drepte, se arată. Da, așa este, tot mai mult es la iveală semnele, din cari se poate vedea, că dorințele și pretenșiunile noastre naționale vor avea o isbîndă desevîrșită.

Căci ce dorim noi și ce cerem? Cerem, ca să avem dreptul a putea trăi pe plaiurile și câmpiile țerii noastre, ca *Români*; cerem, ca să nu fim împedecați în silințele noastre de înaintare, ci să fim lăsați a ne dezvolta liber, după firea și inclinațiunile noastre și totodată pretindem, ca statul să ne ajute, în măsura dreaptă în care îi dăm și noi sînge și bani și alte succurse. Ear' când le cerem și pretindem aceste, nu voim, ca să scurțăm pe alte popoare, cu cari locuim împreună, în drepturile lor. Dacă Dumnezeu cel Atotputernic așa a lăsat, ca între hotarele acestei țeri mai multe neamuri să trăească împreună, drept și cuviincios este, ca ele să trăească în bună înțelegere, fără-ca unul sau altul din aceste neamuri să se ridice peste celelalte și prin uelțiri viclene să le apese și să le prigonească.

Aceste drepte și firești cereri sînt cuprinse în *programul nostru național*, dela care a ne abate nici nu e ertat, dar' nici nu ar fi lucru cuminte, căci atunci ne-am abate dela calea dreaptă și singura mîntuitoare.

Aceste cereri, cari alcătuesc partea însemnată a cauzei noastre, sînt în deplină consonanță sau cum am zice înțelegere, cu ideile sau gândurile, ce stăpînesc întreaga lume cultă și statele civilizate și în bună rînduială. Aceasta este nădejdea care ne mîngăie și ne dă curagiu în luptele noastre. De aceasta împrejurare încurajați am zis și zicem de nou: zorile isbîndei se arată.

În Apusul cult din Europa bărbații de stat și întreg publicul e incredințat, că un stat cu mai multe popoare numai așa poate ființa și înainta, dacă toate aceste popoare sînt de-o potrivă îndreptățite și limba lor o pot folosi liber în viața publică, în școale și deregătorii, până sus la universități și dietă. Așa s. p. în Elveția locuiesc trei neamuri deosebite: Nemați, Francesi și Italiani, în cea mai bună și frățească înțelegere, fără a se prigoni unii pe alții. În Italia sînt ținuturi, locuite în parte de Francesi și deputaților acestora le este ertat a vorbi în dieta Italiei în limba lor maternă. În Belgia locuiesc două popoare: Francesi și Flamanzi; aceștia din urmă sînt de viță nemțescă și acum de curînd și-au primit drepturile, ce li-se cuvin ca popor. Acum, aceasta de-o potrivă îndreptățire a popoarelor bate la ușe și la țeara noastră. În Austria, adică în jumătatea cea mai de frunte a împărăției noastre, popoarele încep a-și căpăta drepturi naționale. Adică peste jumătatea aceasta

FOIȚA.

Floarea-soarelui.

— Legendă —

de

Stefan Cacovean.

I.

În poveștile străbune
Dela șezători, se spune
C'ar fi fost odată'n lume
Pe pămînt un împărat,
Prea puternic și bogat,
Văduvit de 'mpărăteasă,
Cu trei fete mari în casă.

Cea din mijloc și cea mare
Erau mîndre și nu tare,
Dar' cea mică dintre fete
N'avea seamăn nici păreche
Pe pămînt în lumea veche.

Nu se află 'n astă lume
Glas de om se poată spune,

Cât era de desfițată
La privire mîndra fată.
Ai fi zis la trup că-i zîină,
Ca o zi albă, senină,
Subțirică, mlădioasă
Ca o trestie voioasă
Primăvara când inspică,
Când o pleacă ș'o ridică
Vîntul c'o suflare mică.
Și era copila'n față
Ca o dalba dimineată.
Și mai dulce ca o floare
Dimineța pe răcoare.

Păru-i de-aur despletit
Și'n lungi coade netezit
Peste umăr fi curgea
Și pe sînu-i se vărsa,
Cum se varsă din senin
Dimineța soare plin
Pe al zilei mîndru sin.
Ear' pe sinu-i fecioresc
Două mere acuma cresc,
Lumea toată 'nebusc...

De eșia la preumblare,
La vre-o nuntă de crain mare,
Sau la sfînta închinare,
Toți și toată o privea
Și cu ochi o petrecea,
Cum petrec ochii de floare
Vara pe cer mîndrul soare.

Mulți ficii de împărați
Tot în aur îmbrăcați
Și frumos încălecați
Armăsarii și 'i juca
La bogata curtea sa,
Tot ce-i mîndru 'n a sa țeară,
Feti-frumoși de dinafară
La palatu-i alergară,
Pe copilă s'e o ceară.
Împăratul, cum vîz eu,
S'e uita la fîțul seu
Ca la însuși Dumnezeu,
Ca s'o dea nu se 'ndura,
Nunta fetei amina,
Ear' pe celelalte două,
Prea frumoase amîndouă,

de împărăție, să nu fie stăpâni numai Nemții, cum sunt azi la noi Maghiarii, ci toate popoarele să fie stăpâne pe soarta lor. E vorba, ca popoarele Austriei să se constituie în *federalism* sau mai pe românește, însoțire și înfrățire de popoare. În Austria federalismul se va introduce în timpul cel mai scurt. Aceasta e pusă afară de ori-ce îndoială.

Și dacă în Austria se face însoțirea de popoare, cu drepturi de-o potrivă pentru toate, nu mai poate întârzia, ca să se facă și la noi, fiind noi în strinsă legătură cu Austria.

Astfel stau lucrurile cu privire la drepturile popoarelor în țările mai depărtate și în vecinătatea noastră, în Austria. Mersul lor ne este priincios și încurajator.

De una însă trebuie să ținem seamă. Deopotrivă îndreptățire aici la noi acasă, noi înșine trebuie să ni-o câștigăm, prin vrednicia noastră; starea popoarelor din alte țări ne ajută, dar' noi încă trebuie să lucrăm, ca să ajungem la o soartă mai bună.

Am zis, că la aceasta putem și trebuie să ajungem prin vrednicia noastră.

Și cum să fim vrednici? Vrednicia ne o câștigăm, dacă ținem strins la olaltă, dacă alungăm dela noi pisma și rentatea, dacă urmăm sfaturile marilor și bunilor nostri povățuitori naționali, dacă ținem la biserică, școala și limba noastră și la tot ce e al nostru național, dacă ne silim a ne întări pe terenul economic, industrial și de negoț și dacă avem curagiul a ne apăra drepturile, ce le avem și a nu lăsa nimic din ceea-ce după drept ni-se cuvine.

Înarmați cu aceste însușiri trebuie să călcăm pe calea isbândeii, la al cărei început ne aflăm.

De aceea zicem, ce am mai zis: înainte pe calea isbândeii, cu curagiu și însuflețire.

Premiu pentru abonenți.

Redacția „**Foii Poporului**” văzând că gustul de cetit crește tot mai mult și în chip îmbucurător la poporul nostru, a hotărât să dea abonenților foii un frumos **premiu literar**.

Premiul va fi: o colecție sau **adunare de poezii populare și naționale, împodobită cu portretele mai multor poeți de ai noștri.**

Premiul se va da în cinste la toți abonenții foii din jumătatea a doua de an, și dacă n'au fost abonați mai înainte.

Cine deci voește să capete în cinste un frumos premiu, să se grăbească a abona „**Foia Poporului**”.

„*Glasul Țeranului*”. Am pomenit în numărul trecut, că în Bucovina va eși în curând o noaună foaie românească „*Glasul Țeranului*”. Ea va fi întemeiată de tinerime, spre care scop s'a și alcătuit un comitet de tineri, preoți și mireni, având hotărârea de a lăți în popor idei de politică românească sănătoasă. Noul organ, precum arată numele, este menit pentru țerani, și astfel va fi scris în limbă populară, ca să poată fi înțeles de toți. El va cuprinde informațiuni asupra stării politice și studii asupra stării economice a țeranului român din Bucovina. Va tinde la o organizație bună politică a țeranimii, care până acuma e lăsată la o parte. „*Glasul Țeranului*” va eși odată pe lună.

Dorim vieață lungă și isbândă noauei foi a fraților noștri din Bucovina.

Purtare bravă. Deunăzi Sașii din comitatul Tirnavei-mici au dat frumoase probe, că nu mai vor să fie slugile guvernului maghiar.

Comitele suprem a propus în congregațiune, ca comitatul să iee parte la sărbările „patriotice”, ce se vor da în *Sighișoara* întru amintirea honvezilor căzuți acolo la 1849, și la desvălirea statuei lui Petőfi. Sașii au

protestat prin oratorul lor, profesorul Wolff și la votisare au câștigat majoritatea.

După aceea provocându-se la legea de naționalități, Sașii au mijlocit hotărârea congregațiunii, ca *protocolul ședințelor să se iee și în limba germană*, și direcțiile administrative să pertracteze cu partidele în limba lor maternă, și în aceeași limbă să le dea și hotărârile.

Firește, că această ținută a Sașilor a adus în furie presa maghiară, care-i injură.

Aceasta însă numai cinste face bravilor Sași, și ne îndeamnă și pe noi a avea asemenea purtare în adunările comitatense, lucru despre care am scris de atâtea-ori.

Congresul bisericeii sârbești. Sârbi din Ungaria, cari se țin toți din biserică gr-orientală, au să ție un *congres* sau mare adunare, în care să-și facă legi și hotărâri pentru ocârmuirea bună a bisericii. Spre acest scop au ales după cercuri 75 de deputați. Guvernul maghiar ar vrea să-și vire coada și aici, în congresul Sârbilor, ca adecă deputații să facă legi, după-cum dorește el. Dar' a cam sfeclit-o, căci din deputații aleși, 56 sunt din opoziție sau Sârbi naționali cum am zice. Astfel în congres nu vor merge lucrurile, cum vrea guvernul maghiar, ci cum vor vrea Sârbi cu durere pentru neamul lor.

Foile maghiare sunt foarte supărate pentru acest lucru și sfătuiesc guvernul, ca să împrăștie congresul.

E mare supărare în Israil!

Lupta împreună a Slavilor. Slavii din Austria tot mai mult se întăresc și înaintează prin unire în lupta ce o poartă împotriva Nemților. Astfel din *Viena* se scrie, că deputații *Polonilor Cehilor* și ai *Slavilor-de-meazăsi* din parlamentul austriac au hotărât a întemeia în *Viena* un mare ziar politic de zi, scris în limba germană. Ziarul va apăra interesele Slavilor din Austria, dar' va sprigini totodată și silințele politice ale *Slavilor din Ungaria* și din alte părți.

Scopul întemeietorilor este a întări mai mult unirea Slavilor austriaci în luptele, ce le poartă ei față de Germani, ear' de altă parte a apăra și susținea slavismul de pretutindenea.

Împăratul, tatăl-lor,
Ar fi vrut cu mare dor,
În tot ciasul să le dea
De-ar fi fost cin' să le ia.
Dar' la curte cin' venea,
Pe Iliana de-o vedea
Alta nu-i mai trebuia!
Încât sora cea mai mare
Astfel zise cu 'ntristare:
— „Sorioară mijlocie,
„Ce lucru poate să fie?
„Să fim trei tot de-o măsură
„Și la chip și la făptură;
„Toate trele dintr'o mamă
„De-o făptură și de-o seamă;
„Ear' la orbul de noroc
„Să nu sēmănăm deloc?
„La palatul părintesc
„Pețitorii se'ndesesc,
„Pe Iliana o pețese,
„Unul merge, altul vine,
„Ca și stupul de albine,
„Și împăratul om bōtrân,
„Numai cât n'o poartă'n sin,

„Nici n'o dă, nici nu se lasă
„Făr' pe cap ni-o ține'n casă”.

— „Ține, soră, eu văz bine
„Cum te văz acum pe tine,
„Și de-om sta și mai departe
„Tot cu brațe 'ncrucișate,
„Vom peri nemăritate,
„De minune la cetate.
„Dar' să știu soruță dragă,
„C'o'u umbra o lume 'ntregă
„Peste codri, văi și munți,
„Tot în coate și 'n genuți
„Cât e lumea pe sub soare
„Pe la babe vrăjitoare,
„Nu mă las și nu m'ățez
„Până nu mi 'ți-o așez
„Pe soruța cea fșleată,
„Pe Iliana cea măreață,
„C'am pus gând și m'am jurat
„Să-i aducem de bărbat
„Smeu urft și necurat...” —

Astfel grăia fetele
Netezindu-'și pletele

În oglinda din isvor
Din grădina curții lor.
Eată mări, oameni buni,
Eată, frate, că 'ntr'o Luni
Dimineața 'n zori de zi,
Când Iliana să trezi,
Îi pășește în chilie
Surioara-'i mijlocie
Cu păr negru desp'etit
Lung pe spate asvirlit,
Și-'n chilie cum intră
Cătră soră cuvântă:

— „Vină, soră dragă, vină
„La fereastă la lumină,
„Părul de mi-'l netezește,
„Părul de mi-'l împletește;
„Că de-un cias tot netezesc,
„Împletec și despletesc,
„Și tot nu mă nimeresc;
„Ș'apoi, dragă, după mine
„Să te pepten eu pe tine,
„Cum n'a fost în lume fată
„Așa mândru peptenată.” —
Și Iliana așa făcea.

Lucrătorii din Ungaria. Pe Șesul cel mare al Ungariei, înspre Tisa și Dunăre, lucrătorii de câmp, cari sînt mai cu seamă Unguri, s'au pus în *grevă*, adică nu vreau să se apuce de secerat, dacă nu li-se mărește plata. Proprietarii nu vreau să urce plata, căci zic, că se păgubesc.

Guvernul unghuresc a trimis în toate părțile mulțime de gendarmi, cari să impedece ciocnirile între proprietari și lucrători. Poate însă ușor să urmeze bătăi între gendarmi și lucrători.

Guvernul și proprietarii sînt foarte îngrijați de aceste mișcări. Dumnezeu nu bate cu băta! Eată acum în sinul nației trufașe maghiare se ivesc dușmăni și certe, cari pot să le strice foarte mult.

Conferența din Cluj.

Conferența Românilor de legea greco-catolică sau unită, despre care am făcut pomenire în numărul din urmă s'a ținut în Cluj Marți, la 29 Iunie c. Au luat parte peste 300 de bărbați din cei mai de frunte ai nației noastre, din toate părțile locuite de Români, preoți și mireni. Au fost de față mulți din tot Ardealul, apoi de pe la Arad, Maramureș, B. hor, Sătmar și Sălagiu. Mulți dintre cei din Bihor și Sălagiu, au fost împedecați să iee parte, fiind calea ferată stricată. Aceștia au trimis telegrame că să învoesc, cu cele-ce le va hotărî conferența, de altcum telegrame de felicitare și îmbărbătare la lucru au sosit din toate părțile, anume din mai mult de 20 de locuri, dela cei-ce au fost împedecați a lua parte la conferență. Mulțimea celor-ce au luat parte și mulțimea telegramelor și adreselor ne arată, că Români de peste tot locul au avut viu interes față de conferență.

Conferența s'a arătat vrednică de aceasta interesare și purtare de grije, că a luat hotărîri bărbătești și de mare însemnătate pentru neatarnarea bisericii române unite.

S'au ținut două ședințe: una înainte de prânz și a doua după prânz. În cea dintâi s'a constituit adunarea, alegându-se de președinte *Alexandru Roman*, profesor dela universitatea din Pesta, ear' vicepreședinti protopopul *Hossu* dela M.-Oșorhei și *Dr. Pop*, vicarul din Năsăud. Apoi s'a ales o comisie de 21 de membrii, preoți și mireni, cari să pregătească proiectul de hotărîri.

În ședința a doua s'au luat apoi hotărîrile, pe temeiul raportului comisiunii, vestindu-se, că:

Coferența declară că stă hotărît pe temeiurile de dezvoltare ale dreptului istoric a bisericii române unite și ține neclintit la condițiunile de ființare ale acestei bisericii: *neatarnarea, caracterul ei național românesc și așezămintele sale răsăritene.*

Astfel conferența vestește, că credincioșii acestei bisericii *nu pot lua parte* la lucrările unui congres, împreună cu catolicii și protestează împotriva încercărilor de a fi contopită biserica în un organism strein.

Mai departe conferența cere, ca biserica unită să-și capete și ea *autonomia sa proprie* și să fie și mai departe *neatarnată* de alte biserici.

După aceea conferența și-a exprimat alipirea sa către scaunul apostolic al Romei, supunerea față de Împăratul și Regele apostolic al nostru și a votat încredere deplină arhierilor români gr.-cat.

În sfârșit s'a ales un comitet executiv de 5, pentru a duce în deplinire hotărîrile și cu aceste ședința s'a închis.

Conferența a decurs în chipul cel mai frumos și a fost impunătoare. Prin vorbirile calde și măduoase, prin hotărîrile vrednice și bărbătești, ce s'au luat, prin buna și frățeasca înțelegere ce a domnit între cei adunați, s'a dovedit, că Români, când e vorba de a-și apăra cauzele lor și ogorul sfînt bisericesc-național de încălcarea străinilor, una sînt și cu vrednicie și curagiu merg înainte!

Din viața lui Dionisiu St. Șuluț.

Am pomenit în numărul din urmă, că reposatul *Dionisiu Șterca Șuluț*, a cinstit toată averea sa, în valoare de 20 mii floreni, școalei române din Turda. Reposatul trăind mulți ani în mijlocul Românilor din Turda, a cunoscut lipsa lor și și-a lăsat averea acolo, unde este mai mare lipsă de ajutor. În adevăr e mare lipsă, ca Românismul să se întărească tot mai mult în acest centru m.ghiar, încungiuat de comune românești. Prin faptul acesta *Dionisiu St. Șuluț* a intrat în șirul binefăcătorilor noștri naționali, al cărui nume va fi pomenit cu recunoștință în cursul veacurilor.

Eată câteva date din viața lui: *Dionisiu Șterca Șuluț* de Cărpeneș s'a născut în comuna

Bistra, din Munții-Apuseni, la 1 Aprilie 1825, dintr'o veche familie românească. El a studiat gimnaziul inferior în Zlagna, cel superior în Cluj, absolvând aici și drepturile.

După absolvirea drepturilor a intrat în armată, ear' la anul 1848 a luptat — precum zice el în testamentul seu — cu arma în mână pentru *idealul familiei Șuluț: fericirea neamului românesc.*

După anul acesta s'a aplicat ca jude și a fost multă vreme jude la tribunalul din Turda. În urmă pensionându-se a trăit retras, lucrând pentru Români din Turda și giur, în deosebire luând parte însemnată la întemeierea băncii „*Arieșana*”.

El a fost cinstit și stimat de toți, atât de străini, cât cu deosebire de Români din Turda și giur, cari aveau mare încredere în el.

Înmormântarea și-a făcut cu mare pompă. Din Blaj a mers corul teologilor, care prin frumoasele sale cântări a făcut cinste mare Românilor. El a fost condus de dl prof. *Ionaș*. Tot din Blaj a luat parte dl *Dr. Aug. Bunea*, pontificând în înmormântare și ținînd o vorbire minunată, în care a arătat vrednicia răposatului. La mormânt a vorbit asemenea frumos dl protopop al Ludoșului *Nicolae Solomon*.

Dumnezeu să-i odichnească sufletul în pace, așa precum el mare bine a făcut poporului românesc!

SCRISORI.

Un învățător brav.

Sebeșul-mare, 20 Iunie c.

Un învățător brav. Ziua Pogorîrei Duhului Sfânt (1/13 Iunie) a fost pentru noi parochienii din Sebeșul-mare, o adevărată zi de bucurie și mângâiere sufletească. Această mângâiere am aflat-o în sfântul locaș al Domnului. Cătră sfârșitul utreniei dl Ioan Luca, învățător în Călata-mare, intră în biserică, însoțit de 14 școlari și școlărițe, se sue în cor și împreună cu mititeii începe a cânta liturgia dela căți în Christos v'ăți botezat în 2 voci, așa de dulce, încât ochii tuturor s'au umplut de lacrimi de bucurie. După această cântare unul dintre micuții coriști a cetit foarte frumos apostolul. Apoi micuții coriști au cântat cântările de liturgie până în sfârșit. În ziua Pogorîrei Duhului Sfânt avînd obiceiul

La fereastă o ducea
Și pe scaun o puneă,
Părul negru-i netezea,
Și frumos îl impletea,
Ș'apoi lin se așeza
Dînsa 'n locul soră-sa.
Și copila într'o ie
Ca isvorul străvezie.
Sta tignită, blîndă, lin,
Dulce ca floarea de crin.
Eară părul-i aurit
Într'o coadă împletit
De pe umăr cade 'n stî
Ca un soare în senin. —
Soriora-îl despletit,
Și'ncepî a-l netezi. —
Cînd era de împletit
Părul fetei aurit,
Soriora dela dos,
Împletindu-îl frumos,
Scoate 'n taină din stî dalb
Păr de coamă de cal alb,
Și'mplete cu viclenie
Fire albe argintie

Prin coșța-i aurie,
Cât copila aurită,
Floare mîndră înflorită,
Se părea încăruntită.
Ear' sormanul, bietul tată
Peste zi vîzînd la fată
Fire albe încăruntite
Prin coșțe aurite,
Nu-l ținea de spaimă locul
C'a stricat fetei norocul;
Și jură cu jurămînt
Cătră cer, cătră pămînt,
Că de-acum de-ar fi să vie,
Să pețescă de soție
Pe Ilina ori-și-cine
O mărită, n'o mai ține. —
Stînd acum să socotești
Că pe vremea din povești
Chiar pentru întreg pămîntul
Nu se călca jurămîntul,
Cine nu crede ca mine,
Cămpăratul din vechime
Ajunsese la strîmtoare
Pentru vorba de prinsoare?

Mare vorbă și scăpată
Din gură, necugetată!
Căci în dalba de peție
Bine că putea să-i vie
La copila de'mpărat
Un noroc neașteptat;
Cine însă 'mi-ar sta bun,
Că nu-i poate veni nun
Statu-palma-barba-cot
Ș'o rîdea pămîntul tot.
Eată, frate frățioare,
Colecă seara pe răcoare
Ca prin umbre tănuite
La palat a și sosit
Un străin cu blînde șoapte,
Și ascuns în neagra noapte,
La fereastă prin zăbrea
Pe Ilina o pețea
Și'mpăratului grăea:
— „Alei doamne împărate!
„Alei doamne luminate!
„Vestea 'n lume s'a pornit,
„Că-ai o floare de rodit,
„Fată mare de mărit,

de a eși în țarină la sfințirea apei și a sârilor, dl paroh local Florian Hașdău a invitat pe dl învățător Luca, să vină și d-sa cu coriștii. La sfințirea apei una dintre coriștele dlui Luca a cetit apostolul cu o bărbăție minunată, deși era în mijlocul a peste 400 oameni, pe cari nu-i mai văzuse nici-odată. După prânz, când mai mulți eram adunați la un loc al satului ni-se aduce veste, că dl învățător Luca cu întreaga ceata sa este oaspele preotului nostru. La vestea aceasta numai decât am plecat cu toții spre casa dlui paroh, unde deja se auzia cântul unei violini. Pe când am sosit noi dl învățător Luca trăgea pe violină, ear' micuții coriști jucau. Au jucat „Călușerul" și „Bătuta". E ceva nespuse de plăcut a vedea niște copilași de școală jucând cu băta în mână în tact frumos. După „Călușer" și „Bătuta" fiecare ficioraș și-a luat câte o fetiță la jocul „țarinei". Apoi au intrat în casa părintelui, unde cu toții i-am urmat. Dl învățător ne-a cântat cu iubirii sei coriști câteva cântece naționale pe 2, 3 și 4 voci și cu atâta farmec, încât nu ne mai puteam deslipi de ei. Apoi câțiva copii au declamat poezii de has, pecum „Țiganul și laptele cel acru", „Alba Țiganului", „Călugărul sfânt Ion", și „Jidanul și ostașul" cari au fost declamate foarte bine, așa că toți cei de față nu-și mai puteau conțeni râsul. Însemn că între coriste a fost una, Mărioara Furcoviciu, o copilă drăgălașă cam de 11—12 ani. Aceasta a cântat două cântări, „Nu-i dreptate nu-i" și „Frunzuliță", cari la dorința tuturor a trebuit să fie repetate de mai multe-ori. Aceeași copilă a cetit și apostolul la sfințirea apei în Țarină. Ea are o voce melodioasă și puternică, și ar fi păcat ca o așa comoară să se peardă. Sfinșindu-se plăcuta producțiune, dl paroh și mai mulți poporeni au dat copiilor daruri în bani.

Un parochian.

Examen.

Săldăbagiu, 25 Iunie c.

La școala noastră română gr.-or. din Săldăbagiu, în protopopiatul Orăștii-mari, comitatul Bihorului, examenul s'a ținut la 21 Iunie n. a. c. de la 8 ore a. m. sub conducerea domnului protopop tractual *Toma Păcală*. Dintre elevii obligați, au fost de față 44 băieți și fete, cari deși în decursul anului școlar mai de multe-ori au fost împedecați în cercetarea școlii, din cauza, de o parte a

„Ș'o stea mândră de pe cer
„M'a minat să vin s'o cer,
„Spune-mi, doamne, ce gând ai?
„Dai-mi fata nu 'mi-o dai?" —

— „Măi voinice, fătul meu,
„Poate-i dela Dumnezeu!
„Îți dau fata! Și deci vină
„D'intunec la lumină,
„La făclii de ceară aprinse,
„Să ședem la mese 'atinse,
„Să ne vedem fețele,
„Chipul și b'ândețele" —

Împăratu-așa zicea,
Dar' străinul din zăbrea
La lumină nu eșă,
Fără 'n noapte se perdea.

(Va urma.)

glodului, care în urma ploilor, ce de 3 luni până și azi aproape neîntrerupt a tot turnat, pe stradele comunei a fost aproape de neerezut, dela 40—47 cm, de adânc; ear' de altă parte, din cauza unei văli, ce curge prin mijlocul comunei, care mai de multe-ori a eșit peste țermi, încât nu s'a putut trece peste podul din jos, care duce dela biserică la școală nici cu carul, ci numai peste podul din sus din strada principală se mai poate trece, dar' numai cu carul, încă și în ziua examenului. Ce să mai zic despre Bărcău? Care acum a 22-a oară a eșit, încât toată iarba necesită zace sub apă. Cu toate acestea harnicul nostru învățător, dl *Gavriil Murășan*, cu toți elevii sei a dat un examen peste așteptare bun, din 12 obiecte de învățământ ce le-a propus. A arătat frumos spor mai cu seamă din limba română prin cetitul limpede și la înțeles; aritmetica prin lucrare cu ușurință a temelor referitoare la cele patru operațiuni. Ne-a făcut mare plăcere declamările a lor doi elevi și a lor două eleve, scrisorile de examen încă tot asemenea au fost frumoase.

În sfinșit la 12 ore Reverendisimul domn protopop, prin o vorbire pătrunzătoare îndeamnă pe elevi la lumină și învățatură, arătându-le folosul acelora, și mulțumind dlui învățător pentru înaintarea dovedită; apoi adresându-se către poporul de față, arătându-i ce poate face o școală bună în decursul unui an, și sfătuind, că lăsând toate la o parte, să-și trimită pruncii regulat la școală.

Să deo Dumnezeu ca în toate școlile noastre să se facă astfel de progres spre binele și luminarea poporului. *Un oaspe.*

Vieța și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei
1457—1504

de *George Cătană*, învățător.
(Urmare.)

Stefan după aceea purcese cu oaste din Suceava și la Baia află pe Ungurii cari tăbăriseră acolo. Soldații lui Mateiu erau fără nici o *rînduială*, și fără pază se daseră la beaturi, la jafuri și la plăceri, *zice cronicarul Urechie*. Ear' istoricul Polon Dlușoș ce trăiseră pe acele timpuri zice, că Mateiu după-ce a ajuns la Baia a întărit orașul cu șanțuri, căci să temea de năvălirea Moldovenilor. Stefan căzu cu furie asupra lor în 15 Decembrie noaptea și aprinse orașul de 3 părți și la lumina flăcărilor pătrunde cu ostașii sei până în piața târgului. Aici se începă o luptă grozavă, care țină până în revărsatul zorilor. Ungurii se luptau cum se luptau, dar' Românii vai Doamne! vorba ceea, să nu-i pici în ghiară, când e necăjit că te face praf și pulbere. Așa o pățiră și Ungurii. Mulți din ei se sudomiră din flăcări și înspăimântați nu știau încătrău se apuce. Românii îi tăiau și îi junghiau ca pe niște pui de găină. Craiul Mateiu fu rănit și pe o targă fu scos din locul de bătae și abia putu scăpa cu câțiva ostași prin poteci în Transilvania, condus fiind de un Român, pe care mai târziu

îl omorî pentru trădare. Berendei căzu mort. Partea cea mai mare dintre ostași periră în luptă, alții căzură vii în mâinile Românilor, și earăși alții apucând prin păduri aflară potecile pline de arbori tăiați de Moldoveni și împrăstiați anume ca se nu poată fugi și astfel să cadă prinși. Ungurii își arseră carele și tot ce aveau, îngropară 500 de bombe ca să nu le poată Românii folosi și o tuliră preste munți în Ardeal. Se zice că 12.000 *) ear' după Dlușoș 10.000 de ostași au căzut morți în această luptă și răniți o mulțime; earăși prinși vii de Români o mulțime. Petru Aron scăpă și fugind în Ungaria. O mulțime de steaguri căzură în mâinile Românilor.

Stefan trimise o parte din trofeele luate dela Unguri lui Cazimir, regele Polonilor, ca dovadă de învingerea sa, și întorcându-se în Suceava mulțumii lui Dumnezeu, care l-a ajutat de au biruit pe vrășmași. Toți principii Europei auzind de această biruință laudară pe Stefan, numai Sultanul Mohamed îl pismuia căci nu putuse și el învinge pe Mateiu.

Cronicarii Unguri precum Bonfiniu, Thurocz, Bocșai, Ranzan arată că Mateiu Corvinul a bătut pe Stefan ceea-ce însă e o minciună, căci vom vedea mai departe cum Stefan intră în Transilvania spre a răsbuna prădarea Moldovei, ear' Mateiu ca să-l împace îi dăruiește în Ardeal două cetăți: *Cetatea-de-Baltă și Ciceul*. Mateiu nu ar fi făcut aceasta dacă nu i-ar fi fost frică și nu ar fi fost bătut de Stefan. Asupra acestui neadevăr istoric zice Spondan: «de rușine întunecarea istoriei este aceasta, fie ea de Unguri, fie de Poloni stîrnită!» și Miehovski adaugă că: «așa este adevărul, deși Ungurii povestesc altfel lingușindu-se regelui Mateiu! «Ear' D. Bolintineanu zice: «Matias intră în Transilvania cu rușine. Toate inimile erau întristate. El căută a se îndrepta aruncând vina pe seama nobililor capi de oștire, că ar fi făcut trădare. Mateiu adecă pretindea că Ungurii sei luaseră 400.000 galbeni de aur dela Stefan, astfel puse o contribuție de 400.000 fl. pe Transilvăneni!»

Cronicarul Urechie zice despre Mateiu Corvinul: „Așa norocește Dumnezeu pe cei mândrii și falnici, pentru ca se arete lucrurile omenești cât sînt de slabe și neadeverate, că Dumnezeu nu în mulți, ci în puțini arată puterea sa, că nimeni să nu se nădăduiască în puterea sa, ci întru Dumnezeu să-și fie nădejdea, nici fără cale rășboae să facă, că Dumnezeu celor mândri să pune împotrivă“.

(Va urma.)

*) Crommer.

Teatru român.

Mulți din cetitorii noștri vor fi văzut jucându-se pe la sate mici piese teatrale. Ele, de sigur le-au făcut plăcere și desfățare, dar' totodată, când s'a sfârșit jocul, au rămas din întreaga treabă și cu o învățătură oare-care. Așa spre pildă în unele piese se sbiciuiește patima beției, arătându-se în joc viu de persoane răul ce pătește, omul bețiv; în altele se batjocorește și se face de ris lucsul și risipa de bani a unora, apoi se sbiciuiește lenea, îngânfaarea și alte însușiri rele și păcate de ale oamenilor. Alături cu persoanele pătimase vin în piese și persoane bune, ne-stricate, virtuozose, cari ne cad bine a le vedea.

Din aceste putem vedea, ce este teatrul: un așezământ, în care prin joc viu de oameni, se sbiciuiește, se osândește răul și se laudă și se ridică binele și virtutea. Eată, asta e peste tot și pe scurt zis menirea teatrului. El are între altele să ne înfățoseze prin joc de persoane vii întâmplări de mult trecute, ca-și când s'ar petrece acum, fapte mari înălțătoare din viața strămoșilor etc. El are deci în viața popoarelor o însemnătate mare: să răspândească moralitatea, virtutea, faptele, nobile, și de jertfire pentru idealele naționale, ear' alături cu aceste să desvoalte limba, graiul național și muzica națională, căci adeseori în jocul persoanelor se întretes și cântece, cu frumoase arii.

Teatrul este deci un așezământ, care alături cu biserică și școala, are să facă creșterea popoarelor și dezvoltarea lor pe căi sănătoase; un așezământ, care ne atrage pentru-că ne desfătează, dar' totodată ne dă și învățătură, ne înalță și ne încântă pentru tot ce e bine, frumos și măreț.

Teatrul are pentru fiecare popor o însemnătate culturală națională și de aceea vedem, că popoarele culte au fel de fel de

teatre pompoase și teatraliști culti și învățați, cari joacă foarte bine. Noi-Românii, cari am avut până acuma multe necazuri și multe greutăți, numai în timpul mai nou am început a ne gândi la teatru, a scrie piese și a le juca.

Frații noștri din România, mai norocoși ca noi, își au deja teatre în deosebite orașe, între cari cel mai de frunte este teatrul național din București. Ilustrația noastră ne arată acest așezământ, care se află în mijlocul Bucureștilor, în cea mai frumoasă uliță a Capitalei române, în calea Victoriei.

Noi Românii de aici nu avem încă teatru stătător, dar' avem, precum știm o însoțire sau societate de teatru, care și-a ținut adunarea la Rusalii în Orăștie. Ea are o avere însemnată și acum deocamdată scoate o bibliotecă sau cărți de piese mai mici, ca să poată fi jucate de puține persoane.

Acest început de lucru e bun, căci poporul nostru are aplicare și plăcere pentru teatru, dovadă că pe sate se joacă adese-ori piese și ele sunt cercetate de țeranii noștri.

Aceasta încă ne arată, că Românul are aplicare și putere spre cultură, chiar și pentru cele mai înalte forme ale ei.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Cărțile.

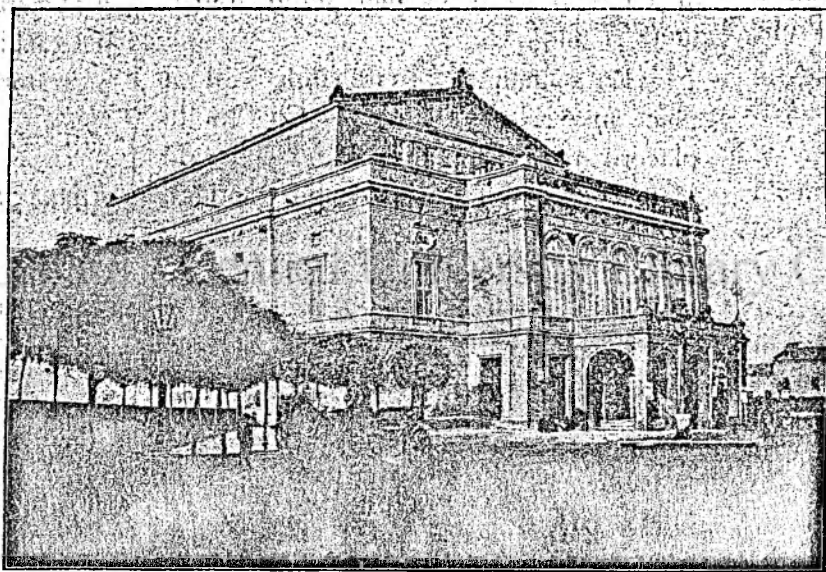
O carte bună este cel mai bun prieten. Adevărurile adunate cu îngrijire de prin veacuri le găsim numai în cărți, de unde ne putem adăpa sufletul și îmbogăți mintea.

Se pot cumpăra mobile pentru o casă, podoape și covoare prețioase; dar' între cele mai de lipsă pentru o casă sunt cărțile, căci ele sunt cele mai ieftine și mai folositoare și în același timp, și cele mai țititoare, — ele fiind hrana și podoaba sufletului și a minții.

PARTEA ECONOMICĂ.

Unele boale de ale vitelor cornute.

1. *Umflarea.* Mâncând vitele cornute un nutremânt verde, umed și ceva aprins, se bolnăvesc ușor, chiar și în grajd și mai cu seamă mâncând cu neșaf. În astfel de împregiurări se formează în

Teatrul național din București.

ierbar, în bonet și mațe gazuri (aburi) așa numite carbonice. Din pricina aceasta partea stângă a vitei se umflă de tot tare, răsufarea este îngreuiată, ochii sunt boldiți, gura ferbinte și plină de bale, spinarea încovoiată, picioarele laolaltă; ear' vinele sunt foarte pline de sânge. Urmarea e că animalul se înecă sau stomacul (rinza) creapă.

Ca leac împotriva umflării se dă *colchicum autumnale*, care descompune gazurile carbonice și face să treacă sgâr-ciurile din stomac; apoi se dă *nux vomica*, în urma căreia animalul începe a rumegea. Ajută în astfel de casuri și apa de var.

Fiind primejdia mare, trebuie să se facă de un pricepător o împunsătură cu troacariul și spălând bine gura de bale, să se dea *colchicum* și *arnica*.

2. *Umflarea pântecelui din pricina răcelei* se vindecă, dându-se vitei *china* și *pucioasă*.

3. *Urinarea cu sânge* se întâmplă la vite de gen bărbătesc. Semnele acestei boale sunt: vita e supărată, n'are poftă de mâncare și de rumegeat, are sete mare, inima bate mai iute, coarnele, urechile și picioarele sunt răci; vita are friguri și geme. Urina (pișatul) la început e puțin roșită, mai târziu devine puțin întunecată, curgând numai în picături.

Având aprindere de rărunchi sau de beșică, și din pricina aceasta născându-se boala, vita se prăpădește.

Această boală vine: din un nutreț stricat, păsând vita pe locuri mocirloase, din pricina răcelei ș. a.

Ca leac, dat în grabă după îmbolnăvire, se întrebuințează cu succes *ipecacuanha*. Pentru aprinderile lăuntrice se dă *aconitum*, *cantharides* și chiar *uva ursi*.

4. *Laptele cu sânge.* Această boală se vindecă cu *aconitum*, *fosfor*, *belladonna* și cu zamă din surceii tineri ai molidului.

5. *Diarea* provine din răceală și e împreună cu sete, neliniște și mari dureri.

Ca leac se folosește: *aconitum*, *arsenicum*, *ipecacuanha* și *dulcamare*; ajută și *china*. Fiind excrementele foarte apătoase și eșind cu durere, să se dea *rheum*. Fiind excrementele apătoase și și pline de mucii roșii e bun: *asarum europaeum*.

6. *Aprinderea de uger* se naște numai pe o parte a ugerului sau peste tot ugerul; e roșetică, foarte caldă și virtuoasă. Vita are friguri cumplite și sete

mare; pofta de mâncare îi lipsește și laptele se împuținează.

Aprinderea aceasta o pricinuește răceala și frecarea sau rănirea ugerului; apoi prea puțină mișcare și oprirea laptelui în vinele de lapte.

Aprinderea pricinuită prin frecări și răniri se vindecă cu apă de arnică; cea pricinuită prin răceală se vindecă cu *aconitum*, *bryonia*, *dulcamare*, ori *chamomilla*. Bună e și *belladonna*. Umflarea peste măsură prin răceală sau umezeală a ugerului sau a vinelor de lapte se vindecă ușor prin spălare cu spirit de camfor.

7. *Pojarul dinafară* este o umflătură, care se face mai întâiu pe cap și se întinde îngrabă peste tot trupul, cuprinsă fiind vita de friguri mari, având o uitătură sălbatică, limba și gura ferbinți și uscate, pișatul puțin și limpede ca apa, ear' balega nscată. Boala o capătă vita, mâncând la pășune erburi sau goange veninoase, în urmă cărora e cuprinsă de

o mare ferbințeală, încât se aruncă chiar și în tină. Se vindecă cu *aconitum* și *belladonna*. (Va urma).

Prăsirea galițelor.

(Urmare.)

În timpul mai nou cu creșterea și extinderea orașelor și ridicarea numărului a băilor și locurilor de cură, putem vinde și valoarea puii cât și galițele îngrășate cu prețuri bune. Nutrementul recerut pentru creșterea și îngrășarea galițelor nu-l putem procura ușor și ieftin din orașele învecinate. Prăsirea și îngrășarea galițelor o putem face și în locuri mai restrinse, la asta însă se recere multă iscusință și mare îngrijire căci altcum putem să ne păgubim.

Cine vrea să țină galițele nu numai din plăcere ci îndeosebi pentru folosul lor, acela pofteste ca dela galițe se capete multe și mari oue, să aibă multă carne și grăsime, cât și multe pene.

Cel mai însemnat folos ce-l tragem dela un animal poate să fie numai unilateral; căci dacă se desvoaltă în trupul unei galițe multe și mari oue, atunci nu putem cere dela acea galiță să ne dea și multă carne, unsoare sau pene.

În casurile acelea, când prăsim galițele pentru oue, atunci avem lipsă de găini și rațe de acelea, cari ne dau oue multe și mari. La ajungerea scopului acestuia de multe-ori e destul să avem găini și rațe de rând, care însă avem să le alegem cu multă îngrijire, să le nutrim și să le îngrijim bine.

Găina de casă ocupă la prăsirea galițelor în tot cazul locul cel dintâiu, ea se ține și se prășește în prima linie pentru oue. Pe lângă asta se întrebuintează și galița de tăiat atât ca puiu, cât și în stare îngrășată, ba încă și găinile mai bătrâne, care nu mai sânt în stare a mai oua, se pot mânca ferte în supă.

Precum am mai arătat în altă parte a lucrării mele, unde am descris soiurile singuratice de găini, pe lângă Plymouth Rocks, Langshan și găinele ardelene, avem să amintim și în locul acesta cele albe italiene, numite de Livorno, dela cari putem căpeta cele mai multe și mai mari oue. Găinile aceste sânt de preferit înaintea altor soiuri pentru-că oue atât toamna, cât și iarna. Aceste încep a oua când sânt de 6 luni și dacă s'a scos din oue primăvara de timpuriu, avem dela ele în Septembrie sau Octombrie deja oue și dacă avem cotețe calde și pe lângă o nutriție bună, ouă toată iarna, în care timp precum prea bine știm sânt ouele mai scumpe.

Găinele spaniole încă sânt foarte bune ouătoare prin corcirea de găini

de rând cu cele italiene sau spaniole. Dacă voim ca să căpătăm mai multă și bună carne atunci avem să alegem anume soiuri, cari au însușirile acestea; dintre acestea avem să amintim îndeosebi cele de Langshan, Plymouth Rocks și Crevecoeur.

Pentru ținerea prăsirea și îngrășarea rațelor încă avem să purtăm mai multă grijă. În nici o curte ce se află pe lângă apă sau finațe n'ar trebui să lipsească rața, ba rațele le putem ține și în curțile unde nu avem nici apă curgătoare sau stătătoare. Rața se îndestulește și cu apă puțină, ceea-ce îi putem procura, dacă îngropăm un vas deschis în afunzime de 20—30 cm. în pământ, în care pe săptămână schimbăm de 2 ori apa curată. Rațele bune ouătoare oue tocmai așa de multe oue ca galițele ba și mai mari oue. Ouele rațelor conțin mai multă materie nutritivă, prin urmare sânt și mai cu preț. În deosebi avem mai multă dobândă în prăsirea rațelor într'aceea că puii lor cresc mai iute și mai bine decât ai galițelor și recer mai puțin nutrement scump.

Rața mănâncă toate, îndeosebi îi plac materiile animalice. Cu multă plăcere îmbucă larvele gândacilor de Maiu, scoicele, omidele, vermii, gândacii și toate soiurile de rămășițe de carne se îndestulesc și cu țărțe, drojzii de bere, cartofi, ierburi și alte rămășițe fără pret. Rața o putem asemăna cu porcul în ce se ține de mâncare.

(Va urma).

Iuliu Bardosy.

An rău.

După o iarnă moale, cum a fost cea trecută, a urmat a primăvară ploioasă, care a împedecat pe foarte mulți economi a-și face sămănăturile de primăvară; astfel că pe unele locuri mare parte din sărăcime n'a sămănat de loc cucuruz, din care se face mămăliga: „stîlpul căsii” pentru plugari.

A trecut de mult timpul săpatului de întâia-ora și cucuruzul stă nesăpat, galbin și perit, înecat de iarbă și buruene, încât pe locurile mai apătoase, e puțină nădejde de a-l mai scoate din boală. Dar' chiar și unde a fost săpat, în mare parte a rămas înderept, căci săpatul pe ploae, se știe, nu e bun.

Holdele din pricina ploilor ne mai pomenite, pe unele locuri, cad, pe altele s'au umplut de rugină, în alte locuri pătimesc altcum de prea multa ploae și în alte locuri le pustiește *musca de Hessa*, o năpaste, care amenință încă și mai rău ca *filoxera*, *peronospora* ș. a. averea plugarilor.

Singur erburile au crescut în mod neobișnuit, dar' ce folos? Că trece timpul

cel mai potrivit pentru facerea finului, fără a avea oamenii modru să facă fin aveau bun. Ce s'a făcut până acum e adevărat gunoiu.

Pe timp așa ploios nici chiar vitelor nu le priește pășunatul, mai cu seamă pe locurile mai așezate.

În anul trecut au perit porcii mai cu totul; în anul acesta în multe părți continuă încă a peri.

Pentru cei-ce țin stupi, anul e nepriincios, pentru-că se întârzie roirea, ear' roii, din pricina ploii, neputând aduna hrană, rămân ca vai de ei.

Dar' câte alte pagube n'au pricinuit în această primăvară apele prin eşirea din marginile lor?

Mai rău încă e, că ploile nu încează nici acum aproape pe sfârșitul lui Iunie, încât ne amenință o mare primejdie, lipsă și sărăcie, dacă bunul Dumnezeu nu-și va pune milă să schimbe relele cu bine, până nu e prea târziu.

În astfel de împregiurări triste și dureroase, îngreuiate și mai mult prin nenumăratele dări de tot felul, bine să ne gândim la viitor, să fim cumpătați și păstrători!

Adunarea reuniunii agricole comitatense din Făgăraș.

Adunarea reuniunii agricole comitatense din Făgăraș, s'a ținut în 14 l. c. în Făgăraș, luând parte foarte puțini membri, abia 20—25 între cari numai 4 Români. Cam din anul 1892 încoace reuniunea a desvoltat foarte puțină activitate; nici un rezultat practic nu s'a putut observa pe urma ei, ceea-ce explică și neinteresul publicului român față de ea. Una dintre cauzele nelucrării acestei reuniuni este și aceea, că la conducerea ei nu se află oameni cari cunosc împregiurările, pricep și voesc a lucra și a face ceva bun și folositor cel puțin pe terenul economic pentru populațiunea română din acest comitat. Președinte e fișpanul Bauszner, ear' secretar capelanul reformat Balls, care poate fi bun *predicator*, dar' e slab *econom*.

Din cauza nelucrării sale reuniunea și conducătorii ei au fost criticați în mai multe rânduri în adunările generale comitatense din partea membrilor români și cu deosebire a dlui *Dr. Șenchea*.

Rapoartele cetite în adunarea din 14 l. c. arată stările economice din comitat într-o coloare nu tocmai îmbucurătoare, ba chiar îngrijitoare. S'a constatat, că în privința economică de un timp încoace în loc să înaintăm, *dăm înderept*. Constatarea aceasta tristă s'a făcut cu deosebire la economia de vite. Aceasta deși este cel mai de frunte isvor de câștig al economilor din Țeara-Oltului, — a decăzut mult, atât în privința *cantitativă*, cât și *calitativă*.

Vina principală pentru aceasta o are administrația, care nu-și bate capul cu îngrijirea recerută, deși prin legea economică din 1894 toată puterea și pe acest teren este pusă în mâinile ei. Cu deosebire s'a constatat, că în cele mai multe comune vitele de pră-

silă (taurii de vite albe, bivoli, vierii) sau lipsesc cu totul, sau că sînt necorespunzători, și aceasta stare durează de ani de zile. Între cercuri mai binișor stă cel al Șercăii, mai rău al Făgărașului, apoi al Branului și Arpașului. Spre a îndrepta răul acesta reuniunea a hotărît a recerca oficiul de vicecomite a da poruncă comunelor în timp hotărît procurarea vitelor de prăsilă. Inspectorul economic de stat declară, că va sta în ajutorul comunelor la procurare, făcându-le înlesniri dela stat. **Recomandă:** soiul de tauri ardelean ca mai bun. *Școalele de pomi* lipsesc în multe locuri, ear' în altele sînt necorespunzătoare. Aici se accentuă, că unde este școală de pomi confesională, nu este de lipsă și comună și întors.

Pentru îngrijirea bună a școalelor de pomi se premiază învățătorii: *Victor Lazar* din Viștea inferioară cu 8 florini, ear' *Pandrea* și *Timar* din Ohaba, *Ioan Pop* din Șinca-veche și *Teodosiu Pușcariu* din Poiana-mărului cu câte 5 fl. Domnul Albani propune că învățătorii din cercul Branului să fie chemați la un curs economic de 2 săptămâni la Sâmbăta-inferioară, ceea-ce nu se primește, ci este rugat propunătorul a face plan amănunțit în privința aceasta.

S'a încercat recăștigarea dreptului de a prăsi tăbac, de oare-ce însă nu s'au înștiințat prășitori nu s'a putut face nimic. Să prezentează reuniunii cartea de agricultură a domnului *Dr. G. Maior* și să se recomadă spre premiare la timpul seu. *Dr. Șenchea* zice, că ar fi folositor ca cartea domnului Maior să se cumpere pe seama fiecărei comune, deci propune a să ruga dl vicecomite a îndruma în privința aceasta primăriile comunale. Propunerea se primește ear' vicecomitele fiind de față declară, că e învoit cu părerea reuniunii și va recomanda cartea cu căldură comunelor, ear' în budgetul acestora nu se va dificulta cumpărarea. Le atrag deci și pe calea aceasta luarea aminte a primăriilor comunale, căci bun folos vor ave comunele de cartea dlui *G. Maior*, care se ocupă foarte mult cu stările economice din comit. Făgărașului.

Totodată se hotărăște cumpărarea 20 exemplare pentru Reuniune ca premii.

În sfârșit *Dr. Șenchea* arătând însemnătatea și folosul practic al expozițiilor agricole comitatense, cum se arangiau și de reuniune înainte de 1892 mai în fiecare an, și cari ridicase mult stările economice dela noi, propune ca *reuniunea să aranjeze în anul acesta expozițiune agricolă* și spre scopul acesta să se ceară un ajutor mai însemnat și dela stat, după-cum să cere și să dă și în alte părți.

Din considerare, că reuniunea acum nu dispune de mijloace, și ministrul nu ne poate da ajutor, de oare-ce suma nu e luată în budget, și timpul e înaintat, încât nu se mai pot face pregătirile de lipsă, se hotărăște ca *expoziția să se aranjeze numai în anul 1898*. Cu aceasta ședință s'a încheiat. Ar fi timpul suprem ca inteligența română din comit Făgăraș să se întrunească cu vre-o ocaziune, și desbătând stările economice din comitat să decidă ce-ar fi de lipsă, de făcut? Cu deosebire să se desbată cestiunea reuniunii, sau să formăm o reuniune de sine stătătoare, sau dacă nu s'ar putea această, să luăm în mâinile noastre pe cea comitatensă.

Cugetați și lucrați!

Agricultor.

Banca „Nera“.

Fruntașii Românilor de pe valea Almajului au pus la cale întemeierea unui institut de bani ca societate pe acțiuni, cu sediul în *Bozoviciu*, comitatul: *Caras-Severin*.

Scopul noului institut este, ca al tuturor băncilor noastre, a tinde ajutor poporului român dia acele părți, ca să se poată ajutara prin împrumuturi, pe lângă o dobândă creștinească apoi pe lângă acestea a desvolta în popor simțul de economisare prin primirea de capitale spre fructificare.

Din prospectul, ce l'am primit iscălit de 18 fondatori, dăm următoarele:

Numele noiei bănci va fi: „NERA“, societate pe acțiuni în Valea-Almajului, cu sediul în *Bozoviciu*, comitatul: „*Caras-Severin*“. Durata societății e fixată pe 50 ani, ear' dacă desființarea nu se decide în adunarea generală cu 2 ani înainte de expirarea termenului, atunci durata ei se consideră ca prelungată încă pe alți 50 ani.

Activitatea acestei societăți se va încpe, conform decisului din conferința ținută în *Bozoviciu* la 18 Maiu a. c., după-ce vor fi subscrise 700 de acțiuni de 50 fl. sau 100 coroane, adică cu un capital 70,000 coroane. De cumva însă s'ar subscrie mai mult de 700 acțiuni, atunci adunarea generală constituantă poate primi și pe acestea până la suma maximală de 1000 acțiuni, adică cu un capital social de 100,000 coroane, eventual dacă nu s'ar semna suma întreagă, atunci poate reduce până la 500 acțiuni cu un capital de 50,000 coroane.

Prețul nominal al acțiilor, sunătoare pe nume se proiectează cu câte 50 fl. — 100 coroane de acție. Fiecare semnator e îndatorat a subscrie coala emisă cu mâna proprie eventual prin plenipotențiat introducând la locul corespunzător caracterul, locuința, numărul acțiilor, solvirile etc., conform rubricilor.

Cu ocaziunea semnării are îndată a se solvi în bani gata 10% din valoarea nominală a acțiilor semnate, adică 5 fl. respective 10 coroane de fiecare acție, cât și 3 coroane ca spese de fondare după fiecare acție. Plusul ce ar rămânea din taxele de înscriere se va folosi la formarea unui fond de rezervă.

Solvirile se pot efectua și la colectant, ear' subscrișii fondatori primesc garanța solidară pentru sumele incurse la mână, ori sub adresa dlui avocat *Iuliu Novac* în *Bozoviciu*, care apoi împreună cu d-nii controlori *Daniil Radivoieviciu* și *Ilie Ruja* sînt îndatorați a depune sumele incurse în cassa de păstrare postală; 20% a capitalului nominal după fiecare acție are a se solvi la 8 zile după ținerea adunării generale constituante la mâna delegaților denumînzi de cătră direcțiune; ear' solvirea restului să va satori de adunarea generală prin statut.

Terminul final pentru subscriere se deține pe 5 Iulie st. n. a. c.

Convocarea adunării generale se va efectua prin invitări ce se vor trimite fiecărui subscriitor de acții, ear' adunarea generală se fixează pe ziua de 18 Iulie st. n. a. c. pe lângă respectarea §. 154 din legea comercială.

Toate corespondențele și întrebările obveniente, precum și remiterea coalelor cu bani încuși, au să se adreseze la membrul fondator: *Dl avocat Iuliu Novac* în *Bozoviciu* (*Bozovics*). — Acțiuni se pot subscrie și la noi.

Știri economice.

Dare pentru neguțătorii umblători. România e cutrierată pe la orașe și pe la sato de foarte mulți neguțători ambulanti sau umblători. Guvernul voește să pue dare pe acești neguțători, ceea-ce numai drept este. În înțelesul proiectului neguțătorii umblători, cari cercetează numai orașele, vor avea să plătească o dare de 1200 lei (600 fl.) pe an, ear' darea acelor, cari își desfac marfa și pe sate, va fi de 1400 lei. Agenții neguțătorilor români vor fi scutiți de aceste dări.

Sămănăturile în deosebite țeri.

Atât la noi, cât și în România vremea să îndreptase puțin, ploile au mai fost încetate și sămănăturile să desvoltau binișor; în săptămâna trecută vremea s'a făcut earăș ploioasă, dar cu toate aceste, dacă ploile ar înceta roada câmpului va fi îndestulitoare. Eată starea sămănăturilor în câteva țeri:

Germania se bucură de o temperatură favorabilă. Atât sămănăturile de toamnă, cât și cele de primăvară sînt bune. Sécara este în floare și făgăduște foarte mult.

În *Francia* timpul urmînd a fi potrivit, se constată astăzi o îmbunătățire în starea sămănăturilor de grâu. Roada însă va fi mai puțină, căci peste tot sămănăturile au eșit rare.

Știrile din *Belgia*, *Olanda*, *Spania* și *Italia* sînt îndestulitoare, roada să vede, că va fi bună.

Anglia se plînge de timp rece și ploios. Călduri sînt de lipsă pentru a favorisa desvoltarea plantelor, care până acum au rămas întarziate. Roada peste tot va fi în orice cas mai puțină, ca din anul trecut.

Starea sămănăturilor s'a îmbunătățit în *Rusia*. Spre mează-zii să plîng de prea multă umezeală, pe când în apus este secetă. Sămănăturile de primăvară sînt bune, cele din toamnă mai puțin satisfăcătoare.

În *America de-mează-noapte* timpul a fost rece, sămănăturile însă au suferit foarte puțin de scăderea temperaturii, cele de toamnă se țin neschimbate. Grânele de primăvară sînt bune.

Recolta de prune. Recolta de prune este în anul acesta cam slabă, cu deosebire în Ardeal și în Ungaria. Neguțătorii de poame să plîng, că n'au de unde cumpăra prune; vremea a stricat mult roadei acestor poame. În *Boemia* încă sînt puține prune, în *Bosnia* e roada mijlocie; numai în *Serbia* să arată roada mai bună, ca în anul trecut.

La școala de agricultură! Primim următoarele: În ziua de 5/17 Septembrie a. c. se va ține la școala centrală de agricultură din *București* (*Herăstrău*) examen pentru ocuparea a 13 stipendii ale statului român și mai multe locuri de solvenți pentru anul școlar 1897—1898. Condițiile de admitere la examen sînt: a) să aibă etatea de cel puțin 16 impliniți, (dispensă de etate nu se admite); b) să fi terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice sau reale, ori un alt curs echivalent. Absolvenții a 8 clase gimnasiale și acei cu testimonul de maturitate se primesc fără examen; c) să fie sănătoși și de o constituție robustă, care se va constata de medicul școlii. Cererea de înscriere se va adresa de-adreptul direcțiunii școlii centrale de agricultură, *București*, cel mai târziu până la 4 Septembrie. Ea va fi subscrișă de părintele sau tutorul candidatului, când este minor, ori de el însuși, când este major și va fi însoțită de actul de vaccinare și de certifiatul studiiilor cerute. Informațiuni mai detaliate să se ceară la direcțiunea școlii.

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș
de
Silvestru Moldovan.
(Urmare.)

Băița este un sat băeșesc însemnat. Din băile ei se scoate argint și în măsură mai mică aur; basa băeșitului o formează plumbul, cu care se află amestecat argintul și aurul. Împrejurimea Băiței, ca și a Săcărâmbului, conține în sinul pământului bogate vine de metale. Astfel în mai multe comune din jurul Băiței se află mine în lucrare, anume la comunele: Căinel, Peștera, Ormindea, Hărțegani și Trestia. Aceste formează un cerc băeșesc, al cărui centru este Băița.

Băița are 1543 de locuitori, dintre cari 766 sânt Români, ear' ceialalți Nemți și Unguri. Locuitorii de baștină sânt în toate comunele de aici Români; străinii, cu deosebire Nemții, cari sânt mai numeroși, s'au așezat mai târziu, venind ca lucrători la băi. Mai mulți sânt în Băița și Căinel, unde minele de frunte sânt exploatate de societăți nemțești.

Împregiurimile Băiței, afară de bogățiile ascunse în sinul pământului, ne presintă și peisagiuri și priveliști frumoase. Băița însași are o poziție pitorească, fiind așezată în o vale largă, plăcută, care e încungiurată cu dealuri văroase. Dintre aceste amintim dealul Măgura, așezat spre mează-zi dela comună; pe coastele lui se află două peșteri, una mai mică »Peștera hoților« și alta mai mare, numită »Sura«, ear' de pe culmea lui avem o priveliște foarte frumoasă.

În jurul Băiței asemenea dăm de locuri interesante. Astfel la Ormindea sânt două peșteri mici, ear' o peșteră mai mare se află la Peștera, dela care își are comuna numele seu.

Dintre toate însă cel mai frumos loc este strimtoarea de stânci dela Crăciunești, spre mează-zi dela Băița. Călătorului, care vine dela Deva la Băița, îi cade în drum comuna Crăciunești și strimtoarea cu aceeași numire. Ea are o lungime de 3 klm. și e mărginită de păreți stâncosi de calc, cari se ridică aproape drept în sus, până la o înălțime de 80 m. De aceea unele părți ale lor se și numesc »ziduri«, anume: Zidul cel din jos și Zidul cel din sus. În amândoi acești păreți de stâncă se află câte o peșteră, ear' peștera cea mai mare se numește Bologu; ele își cască gura uriașă la înălțime însemnată peste riulețul Căinelului, ce șerpuește de vale printre stânci. Strimtoarea dela Crăciunești, cu »zidurile« ei uriașe, cu peșterile, cu riulețul, ce curge cu zuzet printre ele și cu morile și grupele de arbori, resfirate printre stânci, ne înfățosează o icoană naturală încântătoare. Ea se extinde până la dealul Măgura; unde la o cotitură a drumului ni-se arată de-odată în toată frumusețea ei valea Băiței.

Din împregiurimea mai depărtată a Băiței este de însemnat comuna Curechii, așezată spre mează-noapte răsărit. Ea are renume istoric. Aici au ținut Horia, Crișan și Cloșca o adunare de popor. Era la anul 1784, când Moții și Românii din Zarand au încins sabia vitejească, ca să scuture jugul păgân și să rupă lanțurile jobăgiei, cari de veacuri țineau încătușat poporul românesc.

Dela Băița calea duce în valea Crișului-Alb, trecând peste coastele Dealului-Mare, unde se întâlnește cu calea, ce vine pe la Vălișoara.

Dealul-Mare este despărțitorul apelor, cari deoparte, de partea Băiței, curg spre Murăș, și își împreună undele lor cu acest puternic riu, ear' de cealaltă se îndreaptă spre Crișul-

Alb. De pe culmile lui avem o priveliște depărtată și fermecătoare. Spre Băița zărim valea ei plăcută, cu stâncile, ce o împrejmuesc, apoi șirurile de dealuri, ce se respiră spre Murăș și preste ele, în mare depărtare, vârful frumos al Rătezatului. Spre mează-noapte privirea ni-se oprește de coastele dealurilor de pe Criș, în fund cu bătrâna Găină.

(Va urma.)

Îndreptar

pentru întemeierea însoțirilor de cumpătare împotriva beuturilor spirituoase

lucrat de

Gavriil Aluș,

învățător și notarul însoțirii de cumpătare din Babța.
(Urmare.)

Durere că abuzul cu beuturile spirituoase nu grasează numai la poporul muncitor, ci acela sporadic s'a lătit și în clasele mai bune ale societății. — Ce e drept la acestia din cauza traiului mai bun și mai regulat se arată mai fărziu urmările pernicioase ale alcoolismului; ele însă urmează la toată întemplantarea. Urmările triste ale abuzului cu beuturi spirituoase sânt atât de multifarie, cât numărarea lor nici nu voiu se o încerc. Este datorința acelor cari se ocupă cu predicarea moralului, de a descrie cu colorile cele mai vii slăbiciunile morali, cari le aduce după sine alcoolismul: miseritatea și dependința dela alții, care o produce boala beuturii. — Chemarea preoților este a ești la luptă în contra obiceiurilor rele, cari sânt genitricele decădintei trupești, sufletești și morale, a sărăciei și a o sumă de corupțiuni și abuzuri.

Istoria bisericească a Românilor produce mai multe canoane aduse prin soboare românești, spre abaterea poporului nostru dela beuturile spirituoase și despre promovarea moralității în cler și popor.

Ba între dispusețiunile sinodului din 1869 al bisericii gr.-cat. române de Alba-Iulia, art. 34 »pentru a împedeca lățirea vițului beției« sub lit. a) se cetește: »să se introducă reuniuni de temperație, după modalitatea cu care s'au introdus acelea și în alte ținute creștine, ca așa pre lin să se desvețe dela beutura spirituoaselor«.

Fiind că preoții sânt, după zisa apostolului, lumina oamenilor, au datorința sântă preoții noștri și națională în primă linie, ca să lumineze poporul, despre tot ce-i aduce stricăciune morală sau materială; altcum devin »povață oarbă orbilor, căci: dacă vom lua în considerațiune stricăciunile, cari le face din zi în zi în măsură mai mare beutura de vinars la poporul nostru, și dacă nu vom pași cu energie în contra rēului din toate părțile, atunci în scurt poporul, trupina națiunii, va deveni un putregaiu, ce la o suflare tăricică de vânt va căde în pulbere.

Bețivul nu-și strică numai șiesi și nu strică numai în vieată, ci strică și după moartea lui societăți și statului, prin copiii lui nēsănătoși, înfițiți de boala alcoolului. Boala nu moare cu dînsul, ci se moștenește cu idiotii, nevoeșii și amăriții născuți prin el.

Ce progrese face boala alcoolismului între popoară se vede din următoarele date statistice adunate în Franca. La 1850 au fost 331, ear' la 1870, 587 sinuciderile în beție; la 1850 casurile de moarte cașunate prin beție au fost 240, ear' la 1870, 664. La 1850 din 100 nebuni, 12 au nebunit de alcool, ear' la 1870, 29 dela sută.

Un progres acesta spăimântător în Franca; oare cum stă la noi?

Dacă ar încerca cineva și la noi a aduna datele statistice, de sigur rezultatul ar fi cu mult mai îngrozitor.

E trist, când omul se lapadă de minte, se îmbată, spre a straplânta în regiunile fantasiilor celor nebuni.

Eată cum descrie un profesor frances nebunia de beatură:

»În zilele de antăiu se preumblă în fantasia bolnavului de alcool deosebite fantasmе, halucinațiunile nu-l lasă să pauzeze de loc. Bolnavul vede deosebite animale, vede cloțani, mâțe, furnici, goange, scorpionii, paingini, cari fug în giurul lui și peste el; painginii țesători se virăsc în pelea și carnea lui — deosebite goange simte că-i mistuesc corpul; bolnavul se silește ale prinde și ale alunga, însă, indeșert. — Până când creeri bolnavului îi ocupă astfel de fantasmе monstruoase, bolnavul se află într'o mișcare continuă, merge, vine, fuge, aleargă ori-ce vedea să prindă, și ce prinde la mână, îndată aruncă dela sine. Dacă îl strigăm, pe un moment îi atragem atențiunea, și fantasmеle pe vre-o câteva momente se depart dela el, însă în scurt ear' vin la domnie. Bolnavul în nebunia alcoolului, ori-ce impresiune din afară o reduce la ceva spăimântător. Dacă aude sunetul clopotelor, el argumentează că îngroapă pe cineva; dacă vorbim cu el, putem fi siguri, vorbele noastre le ia de înfruntări, amărăciuni, suspine, sau de rugăciunile oarecărui consăngean. Sunetele îndepărtate le consideră, ca-și-când o adunare de popor ar lamenta pentru prăpădirea satului sau cetății. Vede schintei, foc, rēșcoale, bătăi, din părete es gloante negre, cari se prefac animale monstruoase, se fac tot mai mari, năvălesc asupra lui, și apoi ear' se întorc în părete. Copii sei îi vedea cum îiucid fantasmеle, ear' pe el îl bat și îl sfășie«.

Eată rezultatele morali unde duce beutura peste măsură a spirituoaselor. Și oare se mai aduc exmple pentru decădinta materială, în speție la poporul nostru, cauate prin lățirea peste măsură a beuturii de vinars? Mai că nu ar fi de lipsă, căci cunoaștem noi cu toții rēul.

Cu toate aceste nu strică să ascultăm și cele-ce le zice, câte un Român șeros cugețator despre boalele sociali, cari ruinează pe poporul român spirtualminte și materialminte. D. Ladislau Vaida, secretar ministerial în »Epistola deschisă adresată redactorului »Telegraful român« și celorlalți redactori români«, în acel opșor, apărut la 1873 și în broșură separată, în care autorul cu un rar zel național tractează toate boalele noastre sociali, pune de cauzele mai dese a sărăciei poporului nostru: beția și lenea; apoi cu privire la beție zice următoarele:

»Beutura necumpătată a afurisitului vinars îndobitocitor și otrăvitor, care datină a beției de un timp încoace între poporul român s'a lătit într'o dimensiune înfricoșată și nelaboriositatea, adecă lenea: sânt amēdoue tot atâte vițuri, cari și separat unul câte unul încă sânt în stare a subsăpa bună starea poporului și a-i împedeca înaintarea. Când însă, ce adese-ori se întemplantă, amēdoue aceste vițuri, adecă beția cu lenea se află împreunate în cineva, atunci și cu mai mare iuteală și mai sigur îl aduc pe acela la sapă de lemn, și la o decădinta morală, ba chiar și corporală.

(Va urma.)

Invitări. Societatea de diletanți mese-riși români din Sibiu invită la producțiunea teatrală, împreună cu joc ce se va arangia Sâmbătă, în 28 Iunie (10 Iulie) 1897 în pavilionul dela „Hermannsgarten“. Venitul curat e destinat în scop filantropic. Sibiu, 4 Iulie 1897. Comitetul arangiator. Începutul la 8 ore seara. „Sala e iluminată cu lumină electrică“. Prețurile de intrare: Locul I.: Domnii 80 cr., damele 60 cr., familia à 3 persoane 1 fl. 50 cr. — Locul II.: Domnii 60 cr., damele 40 cr., familia à 3 persoane 1 fl. 20 cr. Bilete de intrare se capătă dela 4 Iulie la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, str. Poplăcii nr. 15, la „Librăria arhidieceșană“, str. Măcelarilor nr. 45 și seara la cassă. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Programa: „Un secret“, vodevil în 4 acte, tradus de doamna Zoti Hodoș.

— Curatorul bisericesc gr.-cat. din Fălfăldu invită la sfințirea bisericii celei nouă ce se va îndeplini Duminică în 11 Iulie st. n. 1897, cu care ocaziune se va arangia și o petrecere cu dans. Prețul intrării: de persoană 50 cr. — de familie 1 fl. v. a. Venitul curat este destinat în favorul sf. biserici. Începutul la 4 ore p. m.

Copil de 100 kgr. În orașul sârbesc Belovar e o adevărată minune un copil de țeran, care deși în vîrstă de abia 10 ani cântărește chiar 100 de kgr. În curînd copilul-minune va fi purtat prin Europa, să-l vadă lumea.

Copil — maimuță. O țerancă din orașul Szabadka a dat zilele acestea naștere unui copil... maimuță. Nou născutul, de altfel bine dezvoltat, e acoperit pe întreg trupul cu păr des, brațele îi sînt mult mai lungi ca de obicei, ear' fața tocmai ca a unei mici maimuțe.

Fulgerul în mănăstire. În Eger a trăsuit deună zile într'o mănăstire. Fulgerul a spart ferestrele și a făcut mari găuri în ziduri, ba a pătruns și în chilia unui călugăr, nimicind toate mobilele. Din nenorocire călugărul era dus din chilie, altfel sigur ar fi fost trăsuit.

R Î S.

Pipa mea.

— Măi Culo, — grăi un Român către un Țigan, — tatăl tău s'a înecat adineaori, colea de vale în gârle.

— Auleo, și pipa mea-i la el, zise Culo, scărpinându-se în cap.

POSTA REDACȚIEI.

Abonent nr. 3557. Ist. lui Xenopol în ediția Șaraga se află la noi. Este tot aceeași, cu deosebire că ed. Șaraga e fără note. Prețul e 6 fl., pe când cealaltă e mai scumpă în privința celorlalte întrebări adresează-te la Academie și la dl Ieronim Bariț în Brașov.

Abonent nr. 9980. Pânzarul îți va face, ceea-ce întrebi, foarte scump. Procură-le dela o fabrică de-a dreptul.

Abonent nr. 1554. Adresează-te în afacerea cu florenul la autorul cărții și scrie-i cele-ce ne-ai scris nouă. Vezi ce-ți va răspunde.

Abonent nr. 9252. Nu știm să fie în românește cartea ce întrebi.

Abonent nr. 9512. Lucruri despre cari scrii nu se țin atât de foi, cât de mai marii bisericii, de protopop și Consistor, ca ei să cerceteze lucrul și să judece. Faceți arătare.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Mare prăvălie

de
băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20. Strada Baier nr. 1.
Edificiul „Albinei“.

vînzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corăspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Iere negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruite sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolen etc.
diferite semințe agronomice plombate și scutite de rocină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițînd serviciu prompt, semnăm cu toată stima

„Concordia“,
societate comercială pe acții.

[1039] 21—

FRANZ JOHANN KWIZDA.

**Fluidul de restituțiune
a lui Kwizda**

Prăfurile Korneuburg
a lui Kwizda
pentru nutrirea vitelor

apă de spălat c. r. privilegiată ptr. cai.
Prețul unui flacon v. a. fl. 1 40.

mijloc dietetic pentru cai, vite
cornute și oi.
Prețul 1/2 cutii 70 cr., 1/2 cutii 35 cr.

**Alifia de copite
a lui KWIZDA**
în contra copitelor aspre și
crepate
1 cutie à 400 grm. fl. 1.25.

**Masticul de copite
a lui KWIZDA**
copită artificială
1 rudă 80 cr.

**Săpun de șea
a lui
Kwizda**
o dosă fl. 1 —.

Legători brevetate de gumă pentru glesne.
(Breveta KWIZDA)

Legătorile brevetate pentru glesne se fac în culoare sură, neagră, brună și albă în 4 mărimi și anume pentru piciorul III.

A se măsura la a a.

P. grosime de 20—22 cm. potrivește mărimea 1.	2.
" " " 22—24 " " " " " " " " " " " "	3.
" " " 24—27 " " " " " " " " " " " "	4.
" " " 27—30 " " " " " " " " " " " "	5.

Prețul legătorilor brevetate în culoare sură pro b.c. Nr. 1. fl. 2.50 — Nr. 2. fl. 2.70. — Nr. 3. fl. 2.90. Nr. 4. fl. 3.30. — Prețul legătorilor negre, brune și albe urecă pro bucată în ori-ce mărime cu 20 cr. mai mult decât la cele de culoare sură.

Cataloge ilustrate despre mijloacele patentate de scutire a lui Kwizda gratis și franco.

Se expediază zilnic cu posta prin depositul principal:
Farmacia cercuală Korneuburg.

Farmacia cercuală
Korneuburg lângă Viena.

Furnisor de curte
ces. și reg. austr. ung. și reg. român.

4
medalii de aur
18 med. de argint
30 dipl. d. onor. și rec.

Fundat
1853.

LOTERIE.

Tragerea din 26 Iunie n.

Timișoara: 73 57 16 83 2
 Viena: 85 60 14 88 39

Tragerea din 30 Iunie n.

Brünn: 34 8 7 84 37

Tirgrurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminecă, 22 Iunie: Agnita.
Luni, 23 Iunie: Bateș, Cernatul-de-jos, Elisabetopol, Drag.
Marti, 24 Iunie: Arpașul-inf., Giaco, Lăpușul-unguresc, Iliia, Ormeniș, Șieu-Odorhei.
Mercuri, 25 Iunie: Craiafălu, Gherghio-Ditro, Sâmbăta, Sitaș-Cristur.
Joi, 26 Iunie: Ghiriș, Séc. Începutul tirgului de vite cornute în Ciuc-Sereda, Veneția-inf.
Vineri, 27 Iunie: Bercheș, (Berkényes), Câmpeni.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 3-a după Ros., gl. 2, sft. 3.	rés. ap.	
Dum.	22 Muc. Evsevie Epc.	4 Udalrich	4 6 7 54
Luni	23 Mucenița Agripina	5 Domițiu	4 7 7 53
Marti	24 (+) Nasc. S. Ioan B.	6 Isaia Pror.	4 8 7 52
Merc.	25 Mucenița Fevronia	7 Vilibald.	4 8 7 52
Joi	26 Cuv. P. David	8 Chilian	4 9 7 51
Vineri	27 Cuv. P. Samson	9 Anașolia	4 9 7 51
Sâmb.	28 A. m. Chir și Ioan	10 Amalia	4 10 7 50

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni, Sibiu.
 Deposit general pentru Sibiu și giur.

Avis fumătorilor de țigarete!

Hârtia de țigarete
„CLUB“

este cea mai bună, mai fină, și totuși cea mai tare hârtie de țigarete.
 Total liberă de glicerină.

Se poate căpeta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr.
 În pachet comun „Club exquisit“ 2 cr.
 NB. Din aceeași hârtie se prepară și plăcutele tuburi pentru țigarete.

O șatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vânzări în mare și mai ales traficanților se dă mare rabat.

Marca de apărare e:

Un domn cu ochelari, fumând țigaretă.

Deposit general pentru Sibiu și giur (vânzare în mic și mare) la 12

Librăria societății pe acțiuni

„Tipografia“,

Sibiu, strada Poplăcei Nr. 15.

Deposit general pentru Sibiu și giur.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

**Banca generală de asigurare
 „TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1492] 4-30

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe casul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe vieță
în a. 1869—1893 fl. 989,031.85	în a. 1870—1893 fl. 808,118.60
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
în a. 1896 „ 61,925.11	în a. 1896 „ 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51	Suma fl. 1.016,423.71

2,174.177 fl. 22 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **999.950 fl. 23 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Coase de garanție

În calitatea cea mai bună, mai fină și mai puternică la tăiat, măsurată a—b de 75, 80, 85, 90 cm. lungă

I.

fiecare bucată 1 fl. 20.

II.

Ori-care coasă, dacă nu se dovedește bună la întrebuințare, se primește îndărăt. În fiecare coasă e bătut numele meu „Kröger“ și cuvântul „Garanție“. Fiecare „coasă de garanție“ este bătută înainte, cum se cade, pentru-că prin baterea greșită adese-ori și cea mai bună coasă se strică. Ciocan și nocovală de bătut coasa, în calitate garantată, mostra I. și II. costă câte 1 fl. 05 cr.

Cute, chemică, roșie, vênăță, și peatră de curățit rugina, în calitate dovedită bună recomandă.

Heinrich Kröger, ferărie,

[1376] 6-6

strada Urezului nr. 1.

Expedarea prin postă și rambursă.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMI, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
 Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[362] 13-38

Anunț.

Subscrisul preot român Ioan Bochiș în Kolozs Borsă, posta în loc își recomandă atelierul său de [1532] 1-4

Pictură bisericească în stil orientat, unde se pregătesc icoane singulare, precum și iconostase întregi, icoanele se pregătesc prin subscrisul, ear' lucrul de lemn prin măsur român, precum și auritura. Acorduri de iconostas după mărime și auritură dela 300 fl. până la 1000 fl. v. a. Iconostasele ridicate de mine până acum au câștigat recunoaștere deosebită.

Ioan Bochiș,
preot român și pictor.

Fabricatele mele

sunt în genere recunoscute de bune și ieftine!
Remontoir-nikel fl. 3.50: remontoir-argint ⁸⁰⁰/₁₀₀₀ fl. —; remontoir-anker Spiral-Brequet 15 bucăți, fl. 10. —; 16 bucăți, 1 cutioară, calpac de sticlă fl. 12. —. Orologiu deșteptător, anker, luminător, calitate primă fl. 1.70. Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Regulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Catalog ilustrat de oroloage, lanțuri de oroloage, regulatoare, obiecte de aur și argint, până la cea mai fină sortă se trimite franco și gratis.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie prețul. [2252] 20-20

Eug. Karecker, fabrică de oroloage.

46. Bregenz (lângă lacul Boden).
Garanță de doi ani.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în
PROCESUL MEMORANDULUI.
Cu 3 fl.

Coase și unelte de bătut coasele
sub garanță pentru fiecare ținută.

Semnul	COASE					Semnul	
C. F. J.	lungime	70	75	80	85	90 cm.	C. F. J.
	1 bucată	—80	—80	—80	1.—	1.—	

Din cele bătute costă bucata cu 10 cr. mai mult. Prețurile uneltelor de bătut coasele sunt alăturate la figuri.

Coasele și uneltele de bătut, cari sunt necorespunzătoare se iau înderēt, respective se schimbă, chiar și dacă au fost folosite.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La cumpărare de 10 bucăți de coase, o coasă se dă gratis. În un pachet de 5 chlg. măsurat lungimii coaselor, 6-8 bucăți, pentru care portul postal dimpreună cu timbrul de fracht și proviziunea este 27 cr. în depăr-tarea zonei prime, 42 cr. în toate celelalte zone.

Fier în rugi din Hunedoara (Kudsir)
depu bogat asortat.

[1418 4-]

IULIU ERÖS,
str. Cismădiei 3. SIBIU. str. Cismădiei 3.
Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin isvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaiere, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățare, lanțuri de gât, broșuri, brățare cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 11-38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.

Andrei Török
fabrică de mașini agricole, SIBIU, strada Dumbrava nr. 1,
recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Mașini de imblătit (trierat) de mână, cu virtej (gepel), cu scuturătoare de paie și cu sită, cu dungii de fer și cu curele, ciuri de sortat în 4 deosebite mărimi, triere, mașini de ales și de sortat grâul, tot felul de pluguri, mașini de tăiat pale, teascuri pentru oleiu, struguri și de poame, sfarmători de cucuruz, greble, grape, pompe de apă pentru afunzimi până la 20 metri, moară pentru păsat, etc. etc. [814] 18-26

COASE
sub garanță pentru fiecare ținută. — Lungime 70-90 cm. 1 bucată 90 cr.
Mare magazin de fierovale, foi, mașini pentru șiroafe, apoi tot felul de alte instrumente și unelte de lipsă făurarilor și lăcătarilor.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.

Intemeiată la anul 1857. Prețuri ieftine, serviciu solid.